

Asia: VN/23399/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotikuntalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Näkemyksenne ihmisten kotikunnan, asuinpaikan ja väestökirjanpitokunnan määräytymistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 3, 8, 9, 11 ja 25 §)

Merkittävässä kausiväestön kunnissa monipaikkaisuus pitäisi tunnistaa paremmin. Väestötietojärjestelmään (VTJ:n) pitäisi voida merkitä ihmisen muutkin asuinpaikat kuin sellaiset, joissa hän vakituisesti ja pääsääntöisesti asuu - kaikki rakennukset ja asunnot riippumatta soveltuvatko ne pysyvään asumiseen. Parhaimmillaan tämä tarkoittaa, että VTJ:n voidaan merkitä henkilölle useampi vakituinen asuinpaikka ja kotikunta. Minimissään tämä tarkoittaa, että henkilöllä tulee voida olla VTJ:ssä erilaisia erilaisia relaatioita eri asuinpaikkoihinsa.

Kausiasuminen tulisi voida varmistaa virallisena asumisena. Kausityöläisten ja mökkiasukkaiden asema jää näkymättömiin nykytilassa; tilanteella on todennäköisiä ja todentamattomissa vaikeasti olevia elinvoimavaikutuksia. Kuntien olisi pystyttävä seuraamaan kausiasumista. Tämä loisi kausiasumisen kunnille lisää vetovoiman kehittämiskohteita. Kokeilullailla soisi esimerkiksi kokeiltavan kausityöläisten kuntaverojen keräämistä työnantajan kotikuntaan. Tekosyynä asioiden tekemättömyydelle ei voi olla ehdotuksen perustelutekstin vetoisuus, että "se monimutkaistaisi nykyistä järjestelmää". Relationaalisten tietokantojen perintö on vakaa ja taipuu puhumattakaan uusista tietokantateknologioista. Eri lakien riippuvuudetkin pitäisi olla jo mallinnettuna seurattavaksi ja tuettavaksi myös tekoälyn keinoin.

Kyse ei ole marginaalisesta ilmiöstä. Kausiväestön ja tilastoidun väkiluvun erotus on haitta elinvoiman kehittämiseksi voimakkaiden kausiväestöjen kunnissa:

" Tilastoharha on merkittävä, sillä kausiväestöä eli osa-aikaisesti maaseutua käyttäviä ihmisiä on Luonnonvarakeskuksen arvion perusteella noin 1,1 miljoonaa (Vihinen ym. 2019, 32). Väestömäärän kuvaaminen vain pysyvästi siellä asuvien lukumäärällä johtaa myös siihen, että maaseudun väestökehitystä, palvelutarpeita infrastruktuurin kysyntää ja alueen houkuttelevuutta

asuinympäristönä kuvataan tarpeettoman synkkänä. " (Aluekehittäminen monivärikuvassa, TEM 2019)

2. Näkemyksenne kotikunnan ja asuinpaikan muuttumista koskevista poikkeuksista (uuden kotikuntalain 10 §)

-

3. Näkemyksenne ulkomaalaisten kotikunnan saamisedellytysten tarkentamista ja kotikunnan menettämistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 4–7 ja 17 §)

-

4. Näkemyksenne muuttoilmoitusten tekemistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 12–14 §)

-

5. Näkemyksenne muuttoilmoitusten käsittelyä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 15–21 §)

-

6. Näkemyksenne väestötietojärjestelmästä ja Digi- väestötietoviraston varmennepalveluista annettuun lakiin sekä muihin lakeihin ehdotetuista muutoksista

-

7. Esitysluonnoksessa on kuvattu lakiehdotusten keskeiset vaikutukset (jakso 4.2). Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, täydennettävä tai tarkennettava?

-

8. Esitysluonnoksessa on kuvattu vaihtoehtoisia toteuttamistapoja (jakso 5.1). Olisiko jokin näistä toteutustavoista perustellumpi kuin esityksessä ehdotettu malli?

-

9. Muut kommentit esitysluonnoksesta

-

Valtonen Katariina
Kouvolan kaupunki - Strategia ja kehittäminen